

Izhaja vsak delavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjev ulici šte. 6 — telefon
uredništva šte. 50 — telefon
— upravnštva šte. 328 —

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 240.—
za pol leta K 120.—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 60.—
za en mesec K 20.—

V upravi stane mesečno K 18.—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane K 1.40

+ Benedikt XV.

Papež Benedikt XV., ki je 22. t. m. izdihnil svojo blago dušo, bo ostal z zlatimi črkami zapisan v zgodovini človeštva. Predvsem pa se ga bo spominjalo krščanskosocialno delavstvo kakor Leona XIII. Kakor ta iz stare plemiške rodovine, je imel neizmerno ljubeče srce za reveže in stiskane; enako Leonu je označil za rak-rano našega časa pohlep po bogastvu in suženjstvo denarju; pokazal je človeštvu pot iz sedanjega žalostnega stanja k resničnemu miru. Toda hlapci mamona nočejo; prišel pa bo čas, ko se spomnijo besed rajnika, da krivica vpije k nebu po maščevanju . . .

Benedikt je v svoji prvi okrožnici leta 1914, ko se je začelo nečloveško klanje, verno ponovil misli Leonove delavske enciklike. Korenina vseh pregreh, tako izvaja papež, navezujoč na apostola Pavla, sv. Avguščina in Tomaža Akvinskega — je pohlep po bogastvu, zakaj bogatstvo daje človeku sredstva, da zadovolji vsa svoja grešna nagnjenja. Ta neurejeni pohlep po tvarnih dobrinah je razdelil človeštvo v dva sovražna tabora: v one, ki kopičijo bogatstvo in v sužnje, kateri jim ga zavidajo. Boj za obvladanje sveta po velekapitalu je vzrok svetovni vojski. Revolucija tistih, ki od tega nič nimajo, ampak morajo svojo kri dati za to, da si drugi delajo ogromne dobičke, je naravna posledica tega. Tako se človeštvo ne bo nikoli umirilo. Le v krščanstvu je rešitev. To uči, da je pridobivanje posesti, tvarnih dobrin, gmočnih sredstev dobro le, če služi splošni blaginji, če ima nravni smoter, če je urejeno po socialno koristnih vidikih. To je mogoče le v družbi, kjer vlada krščanska ljubezen kot poglobljena socialna čednost. V sodobni človeški družbi pa je vrhovni zakon sovraštvo, pravica močnejšega, sebična korist poedinca, posameznega razreda, naroda. Zato ni v današnji družbi nobene človečnosti, dasi jo nosi naš vek vedno na jeziku. Tako Benedikt.

To je predpogoj za svetovni mir: da zopet vsepovsod zavлада dejanska ljubezen, ki resnično dela iz ljudi brate, zapostavlja sebe

zaradi drugega, premaga naravno sebičnost in tako spaja človeka s človekom v solidarno socialno enoto. Ta ljubezen nujno terja odpravo socialnih krivic današnjega družabnega reda; brez tega ni misliti na to, da se izboljšajo mednarodni odnosi. Tudi to je povedal Benedikt. To mora iti vzporedno s prizadevanjem ustvariti take zunanje odnose med državami, ki bodo jamstvo trajnega miru. In tako je veliki pokojnik l. 1917. v svoji znameniti noti vsem vladarjem sveta predložil sledeče konkretne predloge: da se odpravijo armade kot vojno sredstvo za poravnavo medsebojnih sporov, da se omejijo zgolj na varnostno službo v deželi, da se ustanovi mednarodno obvezno vrhovno razsodišče, da imej to razsodišče na razpolago vsa sredstva, tudi prisilna, da zaduši vsak poizkus kake posamezne države, da krši mir, da se proglašajo svoboda morskih cest, da se zadovolje vse naravne pravice in želje narodov — samoopredeljenje — v skladu s splošno blaginjo .

Benedikt je zdaj umolknil. Mogočneži sveta so sicer sklenili mir, toda kakšen! Ne tak, kakor ga je neprestano svetoval papež: mir, ki naj bi značil pošten in odkrit sporazum med enakimi; mir, ki ne pozna ne premaganih ne zmagovalcev; mir, ki ne sloni na maščevanju, na zahtevi po povračilu po gestu: zob za zob!, ampak pomeni, da se je staro pozabilo in da treba zidati novo stavbo splošne sprave v duhu krščanske edinosti. Sklenili so mir, ki je rodil le še novo in hušje sovraštvo. Posledice niso izostale. Ves svet danes ječi pod gospodarskimi posledicami mirovne pogodbe, ki upropaščajo tako premagance kakor zmagovalce, in Lloyd George se vrača k načelom, ki jih je proglašal Benedikt.

Papež miru pa počiva na mrtvaškem odru in plemenita duša njegova se je preselila v kraljestvo, kjer je večni in resnični mir.

Krščanskosocialno delavstvo se globoko klanja spominu enega največjih prijateljev revežev in stiskanih in ne bo zlatega srca Benediktovega nikoli pozabilo!

SOZALJE V IMENU VLADE.

Ljubljana, 22. jan. Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar se je takoj ko je zagal za smrt sv. Očeta Benedikta XV., podal k ljubljanskemu škofu dr. Jegliču ter mu izrazil sozmalje v imenu kraljeve vlade, pokrajinske uprave in v svojem imenu. Istočasno je pokrajinski namestnik odredil, da se razobesijo na vseh državnih poslopjih črne zastave.

VODSTVO CERKVENIH POSLOV PREVZEL KARD. GASPARI.

Rim, 22. jan. (Wolff) Papež Benedikt XV. je v svoji poslednji volji določil, da naj bo njegovo truplo v pontifikalni obleki razstavljeno tri ure na papeškem prestolu, nato pa dva dni v cerkvi svetega Petra. Po papeževi smrti je prevzel vodstvo poslov kardinal Gaspari.

ZA SVOBODO ZAČASNE CERKVE VLADE.

Rim, 22. jan. (Stefani) Ministrski predsednik je takoj, ko je zvedel za smrt papeževo, ukrenil potrebno, da se zagotovi popolna svoboda začasne cerkvene vlade in posvetovanj sv. kolegija.

IZ ZADNIH UR PAPEŽA.

Rim, 22. jan. (Stefani) Ob 12.4 ponoči je služil mons. Migone v kapeli poleg papeževe bolniške sobe mašo, pri čemer je sv. oče prejel sv. obhajilo. Nato je bral sv. mašo kard. Giorgi. Ob 1.15 je izjavil dr. Batistini, da se je po njegovem mnenju katastrofa približala. Kakor ob razglasitvi snočnjega bolniškega poročila, da ni nobenega upanja več, se je polastila množice, zbrane na trgu sv. Petra, globoka potrlost. — Ob sedemnajsti uri prejšnjega večera se je nena doma pojavila vest, da je papež umrl. To poročilo se je oddalo v vsa italijanska mesta, odondod pa so jo razširili listi s posebnimi izdajami. Govorice o papeževi smrti so nastale, ker so bile malo pred

osemnaajsto uro papeževe sobane razsvetljene in je hkrati začelo zvoniti po nekaterih rimskih cerkvah. To je vzbudilo pri množici, ki je čakala na trgu sv. Petra, vero, da je papež preminul.

ŽIVLJENJE POKOJNIKA.

Pokojni papež Benedikt XV. je bil potomec stare plemiške rodbine markizov Della Chiesa. Rodil se je 21. novembra 1854 leta, v obmorskem mestecu Pegla pri Genovi. Srednje šole je dovršil v Genovi in postal istotam doktor prava. Potem se je posvetil bogoslovju in postal duhovnik (1878. l.), nakar je dovršil še akademijo za upravno in diplomatsko cerkveno službo in postal doktor cerkvene prava. Leon XIII. ga je imenoval za svojega tajnega komornika. Potem je služboval Chiesa na papeški nunciatu v Madridu. L. 1887. ga je poklical kardinal Rampolla v Rim za svojega tajnika in ga kmalu imenoval za ravnatelja svoje pisarne. Tu se je seznanil Chiesa z vsemi posli vatikanskega državnega tajništva. L. 1907. ga je Pij X. imenoval za nadškofa v Bologni, l. 1914. pa za kardinala. 3. septembra l. 1914. je postal Della Chiesa naslednik Pija X. na papeževem prestolu.

BENEDIKTOVA LJUBEZEN DO BLIŽNJEGA.

Pokojni papež je bil naravnost zlatega srca. Dobrote je delil z obema rokama, večinoma na skrivnem. Njegova usmiljenost se je izkazala zlasti v vojni, ko je neprestano posredoval za izboljšanje usode vojnih ujetnikov, beguncev, obsojencev, vdov in sirot brez razlike vere in narodnosti. Iz svojih sredstev je v te svrhe daroval ogromne vsote. Samo za stradajoče otroke je zbral več kot 20 milijonov lir. Zbiranje denarja za otroke je nadaljeval do svoje smrti. Ogromne vsote so šle iz njegovih rok v obliki obleke, perila, zdravil.

Zadnja velika akcija, ki jo je započel papež, je bila organizacija pomoči za Rusijo, za katero je sam daroval 1 milijon lir.

Občinske volitve na Primorskem.

Trst, 17. januarja.

V nedeljo so se izvršile občinske volitve v nekaterih občinah na Primorskem. Dasiravno so mi le površno znani izidi le nekaterih volitev, vendar si je mogoče že sedaj ustvariti precej točno sodbo o teh volitvah. Ako bi hoteli odgovoriti na vprašanje: kdo je zmagal?, zadenemo najboljši, ako rečemo, da je zmagala splošna zmešnjava. Zmešnjava, ki je posledica razpada kapitalizma in s tem v zvezi stoječe krize proletarskega gibanja ter današnjega nenormalnega državno-pravnega položaja Primorske.

To splošno zmešnjavo je morda še najbolj zakrivila današnja pripadnost Primorske, ki sili obe narodnosti, da nadaljujeta za sedanje svetovne razmere preživelo narodnostno borbo, katera kmetom in delavcem obeh narodnosti onemogočuje, da bi jasno spoznali svoje stanovske koristi in se izgubljajo v megli abstraktnega nacionalizma. V slovenskem delu dežele abstraktni nacionalizem, ki se ogiba kulturne in socialne diferenciacije, onemogoča odkriti nastop z jasnimi kmetijsko-delavskim programom, vsled česar so bili elementi, ki bi bili odločno stopili v boj za tak program, prepuščeni svojim lastni usodi, brez direktiv in vodstva. Namesto borbe za načela in gospodarske programe se je po slovenskih občinah razvila večinoma borba za osebe in za nadvlado ene vasi nad drugo, najčistejši kampanilizem.

Približno isto se dogaja tudi v italijanskih občinah. V tih je sicer meščanstvo razdeljeno na razne stranke, ali tudi tu se združuje pri sedanjih občinskih volitvah proti »slovenski nevarnosti«, kjer pa te ni, pa proti »rdeči nevarnosti«. Zalostno je posebno to, da se na nekaterih mestih s to buržuazno koalicijo združujejo tudi pristasi italijanske ljudske stranke, ki bi seveda morali stati na strani zatiranih slojev.

Delavci in kmetje obeh narodnosti se tako izgubljajo v raznih meščanskih strankah in blokih, razen iz omenjenega narodnostnega razloga, tudi vsled splošne krize, ki vlada v proletarskem gibanju. Ruska revolucija je postavila vprašanje osvoboditve proletariata na dnevni red v državah vsega sveta. Delavstvo je pred vojno sledilo politiki socialne demokracije, ki se je polagoma prilagodila kapitalističnemu gospodarskemu sistemu in zastopala interese delavskega sloja v okviru tega sistema, prepustivši vprašanje osvoboditve proletariata izpod kapitalističnega jarma poznejšim rodovom. Nove razmere so našle delavstvo in njegovo stranko nepripravljene; delavstvo, posebno v slovenskem in furlanskem delu naše dežele, je začelo trumoma zapuščati redove socialne demokracije in iskati rešitve v novi komunistični stranki, od katere je pričakovalo nekaj novega in boljšega.

Življenje pa je kmalu pokazalo, da so bili navidezno novi le neskončno dolgi programi, politika je ostala stara socialdemokratska in še hušja nego prej, ker se koleda med novim programom in staro prakso. To je tudi popolnoma naravno, ker so voditelji nove stranke skoraj brez izjeme bivši socialdemokrati; in tudi ne boljši izmed njih, temveč taki, ki so stali prej bolj v ozadju in so porabili ugodno priliko ustanovitve nove proletarske stranke v to, da so izplavalji na površje.

Delavske množice slutijo vse to instinktivno in deloma postajajo začasno popolnoma apatične za politično življenje, deloma pa se — posebno v italijanskem delu dežele — brez posebnega navdušenja vračajo nazaj v redove socialne demokracije, kjer jim pa tudi ne bo več obstanka.

O kakih resni političnih organizacijah revnejšega kmetijskega naseljenja bi bilo še prezgodaj govoriti. V italijanskem delu dežele nihče niti ne misli na to, med furlanskimi kmeti se komaj opaža slab začetek delovanja italijanske ljudske stranke, v slovenskem delu imamo sicer socialno-gospodarski program ter zelo sposobne in agilne voditelje zanj, ali zaenkrat narodnostni boj ne dopušča, da bi se pričela odločna borba za interese proletarskega industrijskega in kmetijskega delavstva pod krščansko-socialnim vidikom.

Ako vpočtevamo vse to, potem si lahko predstavljamo, kakšne rezultate nam bodo dale občinske volitve na Primorskem. Šele potem, ko bo ljudstvo razočarano nad delovanjem občinskih zastopov, je upati, da se zave ter začne resno premišljevati o svojem položaju. Tedaj bo tudi odpravljena sedanja politična nejasnost in se bodo začeli pojavljati obrisi političnih strank z jasnimi in konkretnimi socialnimi in kulturnimi programi.

POVIŠANJE PLAČ OBČINSKIH USLUŽBENCEV V HRVATSKI.

Belgrad, 22. jan. (Izv.) Na predlog notranjega ministra je sklenil ministrski svet, da se povišajo plače občinskim nastavljenim v Hrvatski in Slavoniji.

Za prerod naroda.

Ljubljana, 22. januarja.

Danes se je v veliki dvorani »Uniona« vršil shod za prerod naroda, ki je bil številno obiskan, vendar ne v oni meri, ki jo začeta prepotrebna akcija zasluži. Shodu je predsedoval univ. prof. dr. Dolenc, ki je zborovalce pozdravil ter v kratkih potezah označil namen shoda in vse akcije. Duh. svet. Kalan je pozdravil imenoma gg. knezovsko dr. Jegliča, dr. Gjurica, dr. Andrejko, prof. Juga, dr. Dolšaka, ravn. Bevka in druge.

Univ. prof. Osvald je v lepem govoru ožigosal gorostasno surovost, pohlep po denarju in pijančevanje, ki ne pozna nobene mere. Temu je treba stopiti energično nasproti, predvsem pa je treba spremeniti socialne razmere popolnoma in temeljito.

Dr. I. Breclj je na podlagi statistike dokazoval, kako narod hira in gine. To bomo preprečili samo z notranjim prepordom. Poudarjal je veliko važnost rodbine. Po govoru se je razvila živahna debata.

Dr. Robida je zahteval, da se predvsem pazi na mladino, pri kateri se mora vpeljati popolna abstinenca.

Iv. Bezeljak je poudarjal, da morajo vzgojitelji, ki imajo največji vpliv na mladino, z dobrim zgledom prednačiti.

I. Kržišnik je v svojem govoru očrtal socialno bedo, g. svetnik Kalan pa je referiral o vzgoji inteligence.

M. Bartolova je nastopila proti luksusu, gledališču in slovstvu, F. Petričeva pa je žigosala prostitucijo in poudarjala pomen moralnega družinskega življenja.

Dr. Rožič je poudarjal, da je predvsem krščanska vera tisti faktor, ki je edini zmožen dejansko rešiti ljudstvo propadanja. Cerkev, šola in država morajo sodelovati za prerod naroda.

Vršila se je nato zanimiva debata, narkar se je sklenilo, da bo resolucije izdelal odbor.

Politični dogodki.

+ Stojan Protič o političnem položaju. Na sobotni seji narodne skupščine je poslanec g. Protič v svojem govoru kritiziral deklaracijo, v kateri bi morala vlada pojasniti parlamentu notranji in zunanji položaj. S to deklaracijo je vlada kršila I. člen ustave. Parlamentarna vlada mora biti z narodnim predstavništvom v čim tesnejšem stiku in s svojim postopanjem ne sme slabiti avtoritete parlamenta in manjšati njegovega ugleda, kar je storila s to deklaracijo. Po njegovem mnenju se naša država nahaja v trojni krizi: politični, finančni in socialno-gospodarski. Zadnji dve krizi črpata svojo moč iz prve krize in sta prvo povečali. Glede politične krize navaja, da je med drugimi napakami tudi ta, da velik del poslancev ne sodeluje v parlamentu. Kritikoval je poslovnik, ki je ostal le šala, ker so skoro vsi poslanci prisegli s pridržkom, dasi po poslovniku to ni bilo dopustno. Po tem poslovniku je večini verifikacijskega odbora dano pravo, da stavi manjšino v tak inferiorni položaj, da je bilo vsako njeno pravo uničeno. Po tem se je z zakonom o zaščiti države vrglo 50 poslancev iz parlamenta. Nato je govoril o hrvatsko-slovenskem vprašanju. Po njegovem mnenju je eden izmed temeljnih vzrokov politične krize v tem, da se to vprašanje ni rešilo tako, kakor bi bilo treba. Glede pravilne rešitve tega vprašanja so se delale napake na eni in drugi strani, vendar pa večje na strani vlade kakor opozicije. Zakrivil je tudi mnogo tisk v Ljubljani in Zagrebu. Trdi se, da so Hrvati in Slovenci sami krivi, ker niso jasno povedali, kaj pravzaprav hočejo in kakšna ustava naj bi se sprejela. To sicer v precejšnji meri velja za Hrvate, Slovenci pa so stavili svoje predloge. Temu razlogu se ne sme dati oni pomen, ki se mu daje pri nas. Ako Hrvati niso jasno povedali, kaj hočejo, so morda za to imeli razlog ali pa so bili prisiljeni k temu. To pa ne sme biti razlog za večino in vlado, da jim ne gre na roko. Danes se na Hrvatskem upravlja tako, kakor se je v Srbiji upravljalo l. 1870, ko se je radikalna stranka prvič dvignila proti policijskemu režimu. Tako stanje je nenormalno, ki žali in ustvarja nerazpoloženje ter pušča nerešena vprašanja proti velikemu delu našega naroda. To nenormalno stanje vpliva na notranji in zunanji položaj naše države. Državi se mora dati svobododna ustava. Vsa današnja situacija sloni na eni sami politični kombinaciji, ki je protivna parlamentarnim običajem. Ako bi radikalci in demokrati bili složni in delali po eni in isti direktivi, bi še nekako šlo. Dalje je napadal ministra za poljedelstvo in ministra za trgovino in industrijo, kateremu očita nered. Po njegovem mnenju se mora politična kriza premagati samo z revizijo ustave. Danes se večina narodne skupščine nahaja v takem položaju, da mora izvesti revizijo ali naziti ustavo. Predbacival je večini, da ga-

zi ustavo in navaja primer, da se je kršil člen 18. ustave s tem, da so se komunistom odvzeli mandati, dalje člen 133. ustave in člen o tisku. Dalje je kritikoval ustavo v obče in zahteval, da so ustava revidirana. Potem je govoril o finančni krizi, ki v velikem delu izhaja iz politične krize, da pa so vzroki tudi v finančnem ministrstvu. Nato je omenjal socialno krizo in krizo v prometu ter končal z izjavo, da vladi ne bo odrekel proračuna, ako izvede volitve.

+ Zoper obdavčenje plačarine delavstva. Na ministra financ se je v Belgradu vložila sledeča interpelacija: »§ 233 zakona z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 o direktnih osebnih davkih, noveliran z zakonom z dne 23. januarja 1914 drž. zak. št. 13, se je začel v Sloveniji uporabljati tudi za delavce, ki žive izključno od dneve, oziroma mezdnih prejemkov, dočim se smisel citiranega zakona ne nanaša na delavce. Plačarinski davek, na katerega odpadejo danes vse avtonomne doklade, obstoja danes le še za Slovenijo in Dalmacijo. Dočim se splošno v odmerno podlogo ne štejejo draginjske doklade in pride za ta davek v poštev le čista plača, se pa delavce kot rudarje, razne obrtne pomočnike in dr. od vseh prejemkov obdaja. Na draginjske razmere se zakon razven nekkih malenkostnih popustov ne ozira. Naj omenjam akordante, plačila za dela, ki jih dobiva delavec za nadure itd., od katerih plaču e skoro tretjino za davke. Plačarina je danes za delavstvo skrajno krivičen davek. Davčne oblasti pa še posebno rigorozno postopajo napram delavstvu. Tako n. pr. v Kočevju v Sloveniji zaračunajo delavcem ondotnega premoženja v odmero davka premož, ki ga dobivajo delavci v plačo po ceni 520 kron, dočim je faktična cena premožga konsumentom 420 K; tako mora delavec-družinski oče z več malimi otroci plačati nad tisoč kron dohodnine. Vprašam g. ministra: Jeli so mu znane označene razmere? Jeli voljan potrebno ukreniti v obrambo delavstva? Prosim pismen odgovor! Belgrad, 19. jan. 1922. — K. Škulj, nar. poslanec.«

+ Narodna skupščina. Iz Belgrada poročajo: V debati o vladni deklaraciji so se prijaviли za besedo še radikalni disident dr. Momčilo Ivanič, zemljoradnik Milivoj Aradič, član Jugoslovanskega kluba Gostinčar in zemljoradniški disident Gliša Popadič. Verjetno je, da bosta govorila tudi Pašić in Pribičević, ki bosta odgovarjala na pripombe raznih govornikov.

+ Dopisni urad ukinjen. Prejeli smo oficijelno: Čast nam ja, obveščati Vas, da je predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo na podlagi navodil ministrstva za notranje zadeve s svojim odlokom od 20. januarja 1922, št. 647, odredilo, da se obratovanje »Dopisnega urada pokrajinske uprave za Slovenijo« ustavi dne 31. januarja 1922.«

Dnevni dogodki.

— Novoustanovljena Delavska zbornica za Slovenijo objavlja: Začasna delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani je začela poslovati. Interesenti se prosijo, da pošiljajo vse vloge na naslov: Delavska zbornica za Slovenijo v Ljubljani. Izključeno pa je vsako osebno občevanje s strankami dotlej, da dobi zbornica svoje uradne prostore.

— Poroka in kronanje kralja Aleksandra. Doznava se, da se bo vršila poroka kralja Aleksandra z romunsko kneginjo Marijo morda na pravoslavno Veliko noč. Ni še natančno znano, ali bo poroka v Belgradu ali pa po dosedanji tradiciji romunskega dvora v Bukarešti. Kronanje kraljevega para in maziljenje kralja se bo vršilo ali na Veliko noč obenem s poroko, ali pa, kakor se govori, na Vidov dan 1922. Kronanje bo v Belgradu, maziljenje pa v samostanu Siči.

— Prometna konferenca v Gradcu. Na graški konferenci, katere so se udeležile po vojni nastale države, so se v prvi vrsti pečali z vprašanji, kako doseči olajšave za potovanja iz ene države v drugo. Za taka potovanja tvorijo potni listi in vizumi ogromno oviro že zato, ker stane veliko denarja in časa. Gre za to, da se vizumi pri golem prehodu preko kake države odpravijo, nasplošno pa pristojbine znatno znižajo. Posebno poglavje tvori vprašanje o olajšavah za delavce, ki naj bi se s posebnimi določbami zavarovali pred spekulacijo podjetnikov ter tako preprečilo, da bi bili za pričakovani sprejem na delo ogoljufani.

— Prilicni rok zdravniških honorarjev. Zdravniško društvo v Mariboru razglaš: Sedanje denarno stanje zahteva tudi pri zdravnikih plačilo v gotovini. Honorarji se lahko sprejemajo po vsakem posameznem zdravnišk. opravilu. Po možnosti naj se honorarji poravnajo takoj po končanem zdravljenju, najkasneje pa v treh mesecih. Honorarji, ki se v 14 dneh po prejemu računa ne poravnajo, se lahko zvišajo v sorazmerju s povišanjem cen vsakdanjim potrebščinam.

— Občinski svet v Zagrebu. Danes ima seio avtonomni odbor, da reši razne

predloge, med drugimi volitev odsekov in volitev podžupana.

— Tužci v Zagrebu. V Zagrebu je stanovnijski urad pozval vse tužce, da se zglasijo. Doslej se je prijaviilo 11.000 tužcev. — Kdor se je priselil v Zagreb še pred letom 1914, bo dobil dovoljenje za stalno naselitev, drugim je dovoljen 2 mesečni rok, v katerem jim stanovnijski urad naznani, ali smejo ostati ali pa se morajo izseliti.

— Število slepcev v Jugoslaviji. V celi Jugoslaviji je 15.000 slepcev, od tega 5500 samo v Bosni in Hercegovini. Vendar tam še vedno nimajo lastnega zavoda za slepce.

— Stavka bančnih uradnikov v Sarajevu. V Sarajevu so pričeli stavkati uradniki Muslimanske centralne in Hrvatske centralne banke. Uradniki ostalih zavodov so se izjavili solidarne in tudi pričeli stavkati. Društvi bančnih uradnikov v Zagrebu in Belgradu sta poslali izjave simpatije in solidarnosti in tudi značne vsote za podpiranje tovarišev v Sarajevu. — Od društva bančnih uradnikov v Sloveniji, ki je podkuratelo bank in bankirjev, seveda ni nobenega glasu. Zanimivo je, da je sarajevska policija pričela zaslišavati odbornike, kakor da bi šlo za kasi prevrat.

— Prejemki članov kraljeve hčje. Kralj Aleksander je svoj čas odklonil povišanje svoje civilne liste z opombo, da je država že ilak obremenjena; njegova apanaža znaša letno 1.200.000 dinarjev. Princ Jurij dobiva na leto od države 60.000 dinarjev. Ostali člani kraljeve družine ne prejemajo od države ničesar.

— Kralj Aleksander v Primorju. Doznava se, da namerava kralj Aleksander I. v družbi s svojo zaročenko in kraljico matero Marijo, ki ga bosta posetili meseca marca v Belgradu, prebiti nekoliko časa v našem Primorju. Na potu v Dubrovnik bo s svojimi gosti in suto ostal nekoliko dni v Sarajevu. V Dubrovniku bo s svojimi gosti stanoval v starodavnem knežjem dvoru, ki se sedaj preureja. Govori se, da bo iz Dubrovnika potoval z gosti tudi po Dalmaciji. Vkrcal se bo z njimi v kraljevo jahto, ki je že popolnoma popravljena v Boki Kotorski (bivša avstrijska jahta »Dalmat«), katero bodo spremljevale nekatere že popravljene torpedovke in torpedni rušilci. Posetil bo naše otoke in menda tudi Split ter Šibenik.

— Zatvoritev zagrebške borze. Iz Belgrada poročajo: Iz zanesljivega vira se doznava, da so vse vesti o zatvoritvi zagrebške borze izmišljene. Sodi se, da so te vesti izšle iz vrst belgrajske čaršije.

— Malarija v Južni Srbiji. V južni Srbiji se malarija zelo širi. Dosedaj je obbolelo že več sto oseb. Ministrstvo za zdravstvo je poslalo v Bitol, dva bakteriološki-na oddeška in dve sanitetni koloni.

— Prvi ženski doktor na belgrajski univerzi. Te dni je promovirala na belgrajskem vseučilišču za doktorja filozofije gđ. Ksenija Atanasijević. To je prvi ženski doktor belgrajske univerze.

— Imenovanje v zunanjem ministrtvu. Imenovani so: dr. Strašimir Miletić za tajnika na poslaništvu v Atenah, Spiro Velanić za poslaniškega tajnika v Chicagu, Jakob Nikolić in Vladimir Ribarž v Berlinu, Ljudevit Koser v Budimpešti in Dušan Pačanac v Rimu, Žarko Tomašević za podkonzula v Chicagu.

Ljubljanski dogodki.

Ij Povodom smrti papeža Benedikta XV vise na vseh cerkvenih in državnih poslopijih črne zastave. Razobesili so jih tudi mnogi zasebniki.

Ij Krajevni odbor SLS za frančiškanski okraj ima danes ob 7. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni I. nadstr. važno sejo. Vsi odborniki naj se je zanesljivo udeležijo. — Predsednik.

Ij Održnica Slomškove zveze za ljubljansko okolico zboruje v četrtek, dne 28. januarja t. l. z dnevnim redom: Načrt šolskega zakona. Začetek ob pol 2. uri popoldan v šoli v Mostah. Tovariše in tovarišice opozarjam, naj pridejo tozadevno na zborovanje pripravljeni. — Predsednik.

Ij Župan dr. Perić je odpotoval v občinskih zadevah v Belgrad ter ta teden odpade sprejemanje strank.

JUGOSLOVANSKO-ITALIJANSKA POGAJANJA.

Belgrad, 22. jan. (Izv.) Naš poslanik v Rimu, Antonijević, je došel v Belgrad. Včeraj je dal e časa konferiral z zunanjim ministrom dr. Ninčičem. Poučeni krogi trdijo, da je pribod poslanika Antonijevića v Belgrad v zvezi z podaljšanjem pogajanj o likvidaciji spornih vprašanj, ki obstoje med Italijo in Jugoslavijo. Sodi, da je nastalo sedaj pri italijanski vladi razpoloženje za ugodno rešitev spornih vprašanj. V ostalem bi Italija v kratkem evakuirala tretji pas. V Belgradu pričakujejo prihod italijanske delegacije, ki bo nadaljevala pogajanja za trgovinsko pogodbo.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.